

Halászsati Lapok

A Magyar
Mezőgazdaság
melléklete

XVI. évfolyam

2015.
február

A Magyar Haltermelők és Halászsati Vízterület-hasznosítók
Szövetségének Lapja

SZERKESZTI: Szerkesztő Bizottság • FELELŐS SZERKESZTŐ: Hajtun György
E LAPSZÁMUNK A FÖLDMŰVELÉSÜGYI MINISZTERIUM TÁMOGATÁSÁVAL KÉSZÜLT

Szilágyi Gábor az év vállalkozója

A hír rövid, de örömteli: Szilágyi Gábor, a Győri „Előre” HTSZ elnök-ügyvezetője tavaly decemberben átvette a Győr-Moson-Sopron megye „Az év vállalkozója” kitüntetését. A kitüntetett meghatottan köszönte meg az elismerést, egyben a cég munkatársainak is az odaadó munkájukat, mert egyedül nem tudott volna ilyen eredményeket elérni az elmúlt tíz évben. Ezért a kitüntetés a személyen keresztül a cég egész kollektívájának szól.

A Kisalföldi Presztízdíjat 2002 óta ítélik oda Győr-Moson-Sopron megye legsikeresebb vállalkozásainak, és a vállalkozások vezetőinek. Az előzsűrizés után a kategóriánként 3 legjobbnak ítélt pályázó jut az ünnepi gálára, ahol mindenkiről levetítnek egy-egy kisfilmet. A Győri „ELŐRE” Halászsati Termelőszövetkezet az innovációs kategóriában nevezett, de a zsűri a beadott pályázat alapján nominálta a céget a legjobb vállalkozás kategóriába is. Az úgynevezett „Király-kategória” jelöltjeit a legjobb vállalkozások vezetői közül választja ki a zsűri, vagyis erre a kategóriára nem lehet nevezni, a jelölést ki kell érdemelni.

A győri egyetemi csarnokban 2014. december 5-én rendezett XIII. Kisalföldi Presztízdíj Gálán a király kategória díját, az „Év vállalkozója” kitüntetését Szilágyi Gábor, a Győri „ELŐRE” Halászsati Termelőszövetkezet elnök-ügyvezetője kapta. A díjazott meghatottan köszönte meg a színpadon a megye vállalkozói társadalmának legjobbjai előtt a díjat, amit az elmúlt 10 évben végzett munkája nyomán érdemelt ki. Kiemelte vezető munkatársai és a cég valamennyi dolgozójának érdemét ebben, és reményét fejezte ki, hogy ez a díj is ráirányítja majd a figyelmet a cég Magyarországon egyedülálló édesvízi haltermék választékára, és egyre több magyar család asztalára kerül majd olyan hal karácsonykor, amit a nagybajcsi telephelyen neveltek vagy dolgoztak fel.

A cég 1945-ben győri székhellyel alakult. Intenzív halnevelő telepe és halfeldolgozó üze me már a Szigetközben, Kisbajcscon működik, és ma is a legjelentő-



Szilágyi Gábor, a Győri „ELŐRE” Halászsati Termelőszövetkezet elnök-ügyvezetője a díjjal

sebb halászsati tevékenységet folytató vállalkozások között tartják számon Magyarországon. Az 1980-as évek végéig a szövetkezet fő tevékenysége a természetes vízi halászsat volt, majd a piaci igények változásával lépést tartva az elsők között indították el a feldolgozott haltermékek gyártását. A gyártási technológiájuk az uniós szabványoknak is megfelel. A Győri „ELŐRE” Halászsati Termelőszövetkezet

Tartalom

Elhunyt Rafás György	2
Információk, adatok gyűjtése a cél	3
Kitüntetett halőrök	4
MOHOSZ-MAHAL-megbeszélés	4
Kapj rá!	4
Nagybaracskán ismét van haltermelés	5
Máltán is dolgozik a magyar szakemberekért	6

2012. november 16-án vette át azt a tanúsítványt, ami igazolja, hogy a szövetkezet élelmiszerbiztonsági irányítási rendszere megfelel az MSz EN ISO 22000:2005 szabvány követelményeinek. A kisbajcsi cég édesvízi halfeldolgozó üzemként Magyarországon elsőként büszkélkedhet a világon mindenütt elfogadott – kivéve Oroszországot – tanúsítvánnyal. Az elmúlt években az uniós pályázatok segítségével végrehajtott telephelyfejlesztésnek köszönhetően, modern környezetben, zöld energia felhasználásával folyik a termelés a telephelyen. Itt valósítják meg a Magyarországon egyedülálló tokhal-szaporítási és -nevelési programjukat is.

Friss hal friss vízből, modern, tiszta munkakörnyezet, innováció, ezek a cég legfontosabb ismertetőjegyei, és ezekkel a szavakkal lehet leginkább jellemezni azt a tevékenységet és minőséget, amit a cég neve képvisel. A Bajcsihal márkanév ma már fogalom Magyarországon, hiszen az édesvízi halak palettáján itthon a legszélesebb termékkörrel rendelkeznek, beleértve a konyhakész élelmiszereket is. Partnereik között ott vannak a legnívósabb éttermek éppúgy, mint a szupermarketek, s a saját mintaboltjainkban a nagyközönséget szolgálják ki Budapesten, Győrben, és Mosonmagyaróváron. Saját horgász egyesületet tartanak fenn, és kezelői a Szigetköz folyóinak, illetve a dunai ágrendszernek. Haltelepítési programjukkal a természetes vizek halállományát pótolják.

Győri „ELŐRE” Halászsati Termelőszövetkezet – friss hal és hazai ízek a Szigetközben!

K. M.

Elhunyt Rafás György (1929-2014)

Elhunyt Rafás György, a magyar halász szakma egyik utolsó nagya, a természetes vizek gondozója, kiváló ismerője. A temetésen Dr. Csoma Antal, a Körösi Halász Szövetkezet elnöke mondott búcsúbeszédet, amelyet ezúton közlünk.

„Gyurikám!

Tisztelt gyászoló gyülekezet!

Ismét búcsúztatunk, ismét búcsúznak egy halásztól, aki másoknak is példát adott életével, munkájával, emberségével, igazság szeretetével, családi életével. Küzdelmes életét azzal is nehezítette, hogy olyan pályát, olyan élethivatást választott, amely többszörösen embert próbáló nehézségű, de szerencséje is volt, mert egész életében azt csinálhatta, amit szeretett. Lehajtott fejjel emlékezünk, gondolkozhatunk az együtt töltött időkről, eseményekről, józú beszélgetésekről, humoros megjegyzéseidről, a mindig találó és aktuális véleménynyilvánításaidról, példabeszédeidről, tanító, de nem kioktató mondásaidról, cselekedeteidről, tetteidről.

Nehéz szavakba foglalni azt a sok eseményt, amiről itt most szólnom kellene. Mert sohasem csak magadért, kis családodért dolgoztál, hanem ízig-vérig közösségi emberként a szövetkezetedért, a halászokért, teljes önzetlennél azokért, akik Veled és melletted voltak az elmúlt évtizedekben. Ezért is kaphattál magas kitüntéseket, elismeréseket a földművelésügyi minisztertől, a Mezőgazdasági Szövetkezők és Termelők Országos Szövetségétől, a Haltermelők Országos Szövetségétől, a szövetkezetüktől. Ismert és elismert ember voltál a halászok között, és tudásodat mindenki nagyra becsülte. Ez nem véletlen, hiszen nagyon sok tapasztalat, nagy gyakorlat alapozta meg azt a tudást, amit igyekeztél mindenkinek átadni, de sajnos még többet most magaddal viszel.

A halászat, a víz, a természet iránti szeretet a Soroksári-Duna mellett kezdődött, öccsével, Kamarás Lacival itt cseperedett fel. Járták a vizet az apjával, és hogy milyen



Rafás György

megbecsült emberek voltak és milyen elismert volt a családja, az is jelzi, hogy Ráckevén az egyik Dunáról jövő utat Rafás köznek nevezték el, és ez az utca ma is viseli a Rafás nevet. Az 1950-es évek elején öccsét követve került a Körösök vidékére. Eleinte együtt dolgoztak, együtt halásztak, és hivatalosan 1957-ben lett tagja a Viharsarok Halászati Termelő Szövetkezetnek. Szakmai-elméleti tudását 17 évesen, 1946-ban Siófokon elvégzett halászmester képző iskolában szerezte meg. E végzettséggel ő volt az ország legfiatalabb képesített halászmestere, a gyakorlati tudását pedig egész élete során folyamatosan fejlesztette. Mind a Viharsarok Halászati Termelőszövetkezetben, mind a Körösi Halász Szövetkezetben vezetőségi tagként, brigádvezetőként is dolgozott a közösségért. Amikor elérte a nyugdíjkorhatárt, 1989-ben, nyugdíjba ment, de

továbbra is szinte élete végéig aktívan tevékenykedett.

Kedvenc halai a harcsa, a csuka, a süllő voltak, több rekordnagyságú hallal is megbirkózott, és büszke volt fogási eredményeire. Persze, nem csak a szép, a jó jellemezte a halászatot. Amíg az ember fiatal, addig nincs akadály, nehézség. Ezért nem vette észre, hogy a sok hidegben való éjszakázás a vízparton, az esőben, sárban, havazásban végzett munka hatása majd később jelentkezik. Ennek ellenére, fájdalmat eltűrve is kivágott a vízre, hogy legalább magába szívhasssa a Körösök semmi máshoz nem hasonlítható illatát.

A másik nagy szerelme a méhészkedés volt. Úgy volt vele, hogy a halászat és a méhészkedés jól kiegészítik egymást, és a kis jövedelemkiegészítés is jól jön. Örült, amikor fia, Laci is halász lett, bár már látszottak annak a jelei, hogy a mai időkben a halász szakma már nem örvend olyan népszerűségnek, mint korábban volt. Fia is aktívan kiveszi részét a szövetkezeti munkából, és Gyuri erre is méltán büszke lehetett.

Nemcsak megfogni, hanem elkészíteni is szerette a halakat. 1974-től vett részt, 25 éven át az országos halfőző versenyeken, ahonnan mindig valamilyen éremmel tért haza, arany-, ezüst- és bronzérmes halfőző volt, s számtalan ott szerzett díj dísztit otthozott. Jól emlékszem azoknak a finom harcsapaprikásoknak az ízére, amit az egész ország halsterelő emberei megismerhettek. Gyakran zsörtölődött, mert a halászat nem kapott annyi társadalmi védelmet, mint megérdemelte volna, különösen jellemző ez az utolsó évekre és napjainkra. Ennek ellenére meglepődött ember lehetett, mint már mondtam, hiszen egész életében azt csinálta, amit szeretett.

Úgy tűnik, a víz nem csak életet ad, de el is vesz. Az egészsége sínylette meg az egész életen keresztül tartó nehéz halászmunkát. Ez eredményezte azt, hogy ez a lélekben igen erős ember a végére már nem tudott a vízre kimenni. Nagy megrázkódtatás volt ez számára, de sajnos ilyen az élet.

Gyurikám!

Búcsúzik Tőled a halász szakma. A halászok az egész ország területéről, a Haltermelők Országos Szövetség jogutódja, a MAHAL, a halász barátaid és halásztársaid a Körösök vidékéről, a Körösi Halász Szövetkezet tagsága, dolgozói, nyugdíjasai, volt kollégáid, barátaid, ismerőseid, s külön a méhészek, akikkel szoros kapcsolatot tartottál.

Az élet könnyörtelen, az elválás mindig fájdalmas. Te most átevezel a Styx folyón Charon segítségével, követve öcsédet a nyugalmasabb, csendesebb vizekre.

Fájó szívvel búcsúztatunk.

Nyugodj békében!

Tisztelt Tagjaink és Partnereink!

Tájékoztatjuk Önöket, hogy Szövetségünk a bérelt irodából hamarosan átköltözik a MAHAL saját tulajdonú, új irodájába.

2015. március 15-től a Szövetség új levelezési, székhely és számlázási címe:

1115 Budapest, Ballagi Mór u. 8. fsz./2.

A telefon-és fax számok, valamint az e-mail címek nem változnak!

Levelezési, székhely és számlázási címünk 2015. március 15-ig még változatlanul a mostani:

1113 Budapest, Bartók Béla út 152. III. emelet 316. sz. iroda

GRIFF IRODAHÁZ

Információk, adatok gyűjtése a cél

Előző, januári lapszámunkban interjút készítettünk Bojtárné Lukácsik Mónikával, az Agrárgazdasági Kutató Intézet (AKI) munkatársával. Az interjúban nem tudunk kitérni „A Halászati Operatív Program kiértékeléséhez, és az új Magyar Halgazdálkodási Operatív Program elindításához szükséges statisztikai adatok, és elemzések” című AKI-HOP TS projekt feladatainak a részletezésére. (A projekt száma: HOP-5.1.-VM-1003481332-2014-03-01.) Ezúton pótoljuk az elmaradtakat.

– Mi a megbízó célja ezzel a projekttel? – kérdeztük Bojtárné Lukácsik Mónikát.

– Fontos szempont, hogy minél könnyebben pontos információkhoz, adatokhoz juthassanak a politikai döntéshozók, a termelők, és a piaci szereplők is. Nem magunknak gyártjuk az adatokat. További cél olyan információk birtokába jutni, amelyekkel az uniós források felhasználását még hatékonyabbá tehetjük. Az akvakultúra területéről az EU-ban is kevés még az információ, mert eddig a tengeri halászatra és a természetes vizekre koncentráltak inkább. A tógazdasági, és az intenzív haltermelés a 2014-2020-as időszakra vált központi kérdéssé, mivel az akvakultúra szerepe át- és felértékelődött.

„A Halászati Operatív Program kiértékeléséhez, és az új Magyar Halgazdálkodási Operatív Program elindításához szükséges statisztikai adatok és elemzések” című AKI-HOP TS projekt feladatai. A projekt száma: HOP-5.1.-VM-1003481332-2014-03-01

A 2014-2015 években az alábbi feladatokat kell elvégeznie az Agrárgazdasági Kutató Intézetnek. (Az első 5 feladatot 2014. szeptember 30-ig, a további feladatokat 2015. június végéig kell teljesíteni a HOP TS projekt keret terhére.)

1) A Közös Halászati Politika és az Európai Tengerügyi és Halászati Alap rendelet alapján az új MAHOP-ban kötelező halgazdálkodási ágazati mutatók (indikátorok) országos gyűjtése, koordinálása, összefogása a 2012. és 2013. évre vonatkozóan szükséges országos összesített adatok biztosítása által.

2) Halgazdálkodási információs rendszer kialakítása, ami magába foglalja az interneten elérhető, letölthető, kitölthető és elküldhető kérdőívek elkészítését és megjelenítését a <https://www.aki.gov.hu/> honlapon.

3) A halgazdálkodási információs rendszerből kinyert adatokból a 2013. évre vonatkozóan kiadványok készítése, amely a már meglévő adatokon felül tartalmazza az országos, régiós és kistérségi adatokat is.

4) Legalább 20 halfeldolgozó üzem termelésének felmérése a 2013. évre vonatkozóan személyes felkereséssel, amely ma-

gába foglalja a mélyinterjúk során szerzett és begyűjtött információk feldolgozását, összesítését, elemzését, táblázatokkal, illetve grafikonokkal kiegészítve.

5) Halászati és akvakultúra termékek külkereskedelmi forgalmának elemzése 10 évre visszamenőleg, amely tartalmazza:

– az élőhalra és haltermékekre vonatkozóan mennyiségben és értékben kifejezve, olyan ábrákat és dokumentumokat is tartalmazó összefoglaló készítése két alkalommal (2013. év, valamint 2014. I. félév), amelyből választ kapunk, hogy milyen célországok játszanak szerepet a haltermékek külkereskedelmét illetően (nettó súly, hátrárpáratásos érték forintban), valamint

– az 5 legmeghatározóbb, halak külkereskedelmével foglalkozó vállalkozással mélyinterjú készítése, és a megszerzett, begyűjtött információk feldolgozása, összesítése, elemzése, táblázatokkal, grafikonokkal kiegészítve.

2015. június 30-ig teljesítendő feladatok:

6) A MAHOP adatgyűjtési fejezetének véglegesítése és az új adatgyűjtési kötelezettségnek való megfelelés biztosítása, az uniós előírásoknak megfelelő, az akvakultúráról és a halfeldolgozásról szóló többéves adatgyűjtési program (DC-MAP) közös kidolgozása és leírása a HOP IH-val a MAHOP-ban.

7) A Halászati Operatív Program (2007-2013) keretében meghatározott célértékek előzetes

értékelése, a nem megvalósult célértékek okainak felderítése és előzetes elemzése a 2014. december 31-ig rendelkezésre álló, a HOP-kedvezményezettektől származó és ágazati adatok alapján.

8) A halak fogyasztói árgyűjtésének továbbfejlesztése, online lekérdezőfelület kialakítása grafikonos lekérdezéssel.

9) A tóparton értékesített ékezési halak árának begyűjtése, felmérése részben helyszíni megkereséssel, az ágazatot meghatározó kb. 50 helyszínen a 2013-as évre vonatkozóan.

10) Windows operációs rendszeren futó ESRI ArcGIS Desktop térinformatikai programmal halgazdálkodási térképek kidolgozása.

11) A nemzeti parkok területén, illetve NATURA 2000 területeken lévő halastavak beazonosításában való közreműködés, területi adatok felmérése, a mélyinterjúk során szerzett és begyűjtött információk feldolgozása, összesítése, elemzése.

H. Gy.



HORGÁSZOK FIGYELEM !

2015-ben is kapható a BALATON-MAHAL horgász engedély

Változatlanul 40.000 Ft

Bővebb információ Schmidtné Vizi Hajnalnál
tel: +36 1 3557019 mobil: +36 30 3108978

 www.magyarhal.hu 

Kitüntetett halőrök

A Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatalban Prém Árpád és Szemethy Péter, a Győri „ELŐRE” Halászati Termelőszövetkezet hivatásos halőrei miniszteri kitüntetésben részesültek eredményes munkájukért. Fazekas Sándor miniszter a kitüntetés indoklásában leírja: „A két halőr az elmúlt három évben 200 elkövetőt adott át a hatóságoknak, így több millió forint értékű halat mentett meg a becsületes horgászok és halászok számára a szövetkezet által kezelt állami vizeken.” A kitüntetésre Széles Sándor megyei kormány megbízott tett javaslatot.

A halőrök a rendvédelmi szervek, a társhatóságok, a vadásztársaságok és az erdőgazdaságok szakemberei körében is közmegbecsülésnek örvendenek. Mindkét kitüntetett halőr köszönetet mondott az őket alkalmazó Győri „ELŐRE” Halászati Termelőszövetkezetnek, hogy munkájukhoz biztosítják a megfelelő felszerelést és technikát, valamint kiemelték Pintér Csaba megyei földművelésügyi igazgató segítségét. Szilágyi Gábor, a Győri „ELŐRE” Halászati Termelőszövetkezet ügyvezető-elnöke elmondta, hogy az általuk kezelt állami vizeken egyetlen rapsic sem érezheti magát biztonságban, de megfelelő büntetés nélkül – a jelenlegi bírósági gyakorlat miatt – a munkájuk egyelőre szímlalomharc. A hatályos törvény lehetővé teszi le-



A bal oldalon Prém Árpád, a jobb oldalon Szemethy Péter, középben Nagy István államtitkár

töltendő szabadságvesztés kiszabását, a halőrök viszont gyakran szembesülnek visszaeső elkövetőkkel.

A Győri „ELŐRE” Halászati Termelőszövetkezetnek 2005-től kezdve mindig volt hivatásos halőre, hiszen a vizek halállományát más módon ekkor már nem lehetett hatékonyan megőrizni a haltolvajoktól és a szervezett halrablástól. Jelenleg 2 fő főállású hivatásos halőr (halászati őr) és további 2 fő megbízási szerződés alapján foglalkoztatott hivatásos halőr áll a szövetkezet rendelkezésére. Az elkövetők többsége nem megélhetési bűnöző, hanem „profi”. A halőrök élete már többször forgott veszélyben, amikor éjszaka szamurájkardokkal támadták meg őket vagy vadászfegyvert fogtak rájuk. Általában az is kiderül a nyomozás során, hogy a rapsicok, a tolvajok bűnszövetkezetben dolgoztak, vagyis egy orgazdahalózat van a háttérben, amelyik átveszi a halat.

K. M.

Kapj rá!

Hazánkban az éves halfogyasztás egészének 40 százaléka a karácsonyi időszakra koncentráldódik: sokan egy évben egyszer, az ünnepek alatt esznek csak halat. Éves halfogyasztásunk a bruttó 5,1 kilogramm/fő/év mennyiségével elmarad az európai átlagtól, ezért a Halászati Operatív Program (HOP) tavaly indított „Kapj rá!” kampányában kiemelt célnak tekintik, hogy a halból készült ételek minél gyakrabban és minél több változatban kerüljenek a magyarok asztalára, nem csak karácsonykor, hanem az év többi napján is, hiszen egészségügyi ajánlások szerint legalább heti két alkalommal érdemes halat enni.

„Fontosnak tartjuk, hogy a minimum heti kétszeri halfogyasztást beépítsük a köztudatba, és felhívjuk a figyelmet az ezzel járó egészségügyi előnyökre” – mondta dr. Selyem Tóth Sándor, a Miniszterelnökség Agrár-vidékfejlesztési Programokért Felelős Helyettes Államtitkárságának fősztályvezetője. Hozzátette: a kampány során konyhatechnológiai fogásokat és élelmiszerbiztonsági kérdéseket is megismertetnek a fogyasztókkal. „Az idősebb korosztály körében tovább erősítjük a képet, hogy a halfogyasztás hagyományokat követő, közösségépítő, ugyanakkor egészségmegőrző hatású. A fiataloknak pedig arra szeretnénk felhívni a figyelmét, hogy a halfogyasztás trendi, a reformátkezésbe jól beilleszthető, könnyen elkészíthető és finom” – mondta a fősztályvezető, hozzátéve, hogy Magyarországon a belföldi halak közül egyértelműen a pontya a legnépszerűbb, halászlében és rántva, ám érdemes egy kicsit kísérletezni, új fogásokat is kipróbálni. A Kapj rá! program ebben is segítséget nyújt.

A kampány weboldalán, a www.kapjra.hu oldalon információs anyagok, receptgyűjtemények, konyhatechnológiai írások igazítják el a látogatót a halas ételek világában.

MOHOSZ-MAHAL-megbeszélés

Idén január 21-én, a MOHOSZ-székházban a Magyar Országos Horgász Szövetség és a Magyar Haltermelők és Halászati Vízterület-hasznosítók Szövetsége megbeszélést tartott. A tárgyaláson a MOHOSZ részéről Dr. Szűcs Lajos elnök, Bokor Károly alelnök és Fűrész György ügyvezető elnök, míg a MAHAL képviselőiben Dr. Németh István elnök, Dr. Szathmári László igazgató és Balogh József szakmai tanácsadó vettek részt.

A megbeszélés egyik célja az újonnan megválasztott MOHOSZ-tisztségviselőkkel való konzultáció, valamint a két szervezet tevékenységi körében felmerülő hasonló kérdések megvitatása volt. A szervezetek véleménycseréje során Dr. Németh István elnök szorgalmazta, hogy a horgászszerve-

zetek is támogassák az élőhal árát terhelő áfa csökkentése érdekében tett javaslatokat és a Halgazdálkodási Környezetgazdálkodási Program folytatásának szükségességét. A természetes vizek halgazdálkodási jogának pályáztatásával kapcsolatos MAHAL-véleményt Balogh József szakmai tanácsadó, tiszteletbeli elnök úr ismertette.

Dr. Szűcs Lajos elnök elmondta, hogy a MOHOSZ is kezdeményezte a horgászszervezetek horgász-célú haltelepítései forgalmi adójának mérséklését. Hangsúlyozta az állományszabályozó és az idegenhonos fajok visszaszorítására irányuló halászat szükségességét, és vázolta a halászatból élők jövőbeni foglalkoztatásának szélesebb körű lehetőségeit. Szóba került a

halászközök szabályos használatának kérdése és a természetes vizekben helyenként tömegesen megjelenő busa problémája is. A felek egyetértettek abban, hogy a busa elsősorban lárvakorban, a halkeltetőkben képes a természetes vizekbe szökni, mivel az idősebb korosztályokat előállító haltermelőknél nem áll gazdasági érdekében a megtermelt halállomány elvesztése, és nem teszik lehetővé a két vagy három évig tartott halak elszökését.

A felek hangsúlyozták, hogy a 2012-től ismét kiadott háromszektoros (MOHOSZ-BALATON-MAHAL) területi jegy jól szolgálja a közös érdekeket. Megállapodtak abban, hogy a korábban megakadt párbeszédet korrekt partneri kapcsolatok alapján tovább folytatják.

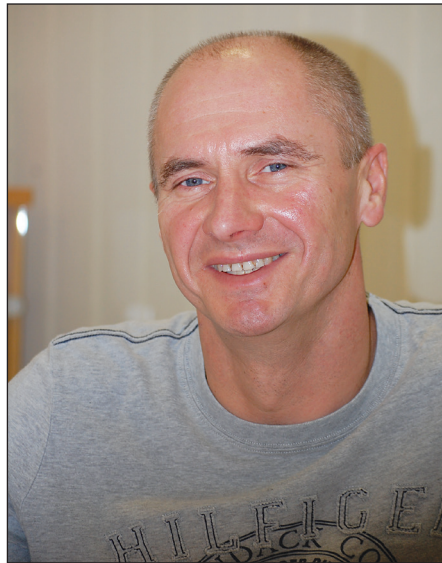
Nagybaracskán ismét van haltermelés

Nagybaracskán a Hal Kft. gazdálkodási okok miatt a 330 hektáros tógazdaság bezárására kényszerült. A haltermelés megszűntével a tavakat „viszszavette” a természet, és szinte kisebb erdők nőttek ki a földből. Nem sokan gondolták akkor, hogy itt még virágzó haltermelés lesz, de tavaly jött a hír, hogy a 26. Sobri-kupán ismét baracskai halat főztek a versenyzők a bográcsokban. A kíváncsiság is vezérelt, hogy kimenjek a tavakhoz, ahol bizony már jelentős változásokat tapasztalhattam. A változásokról Kenyeres Imrével, az új tulajdonossal beszélgettünk.

Kenyeres Imre két éve, őstermelőként vette meg a felszámolótól a nagybaracskai tógazdaság ingatlanjait. A tórendszer siralmas állapotban volt, hiszen 3-4 évig nem láttak vizet a tómedrek. Fák nőttek ki a medrekben, némely helyen kis erdő zöldült. Amikor Kenyeres Imre birtokba került, akkor még nem tudta eldönteni, hogy mi legyen a területtel. A 330 hektár egységes birtokot alkot, így akár szántóföldként is hasznosítható. Am volt egy 24 hektáros terület, ahol csak halastavat érdemes működtetni, hiszen itt van energia, szivattyúház, több kis telelőtó. Az új tulajdonos ugyan nem ért a haltermeléshez, de Hegedűs Imre halászmeister személyében örökölt egy halas szakembert. Az ő segítségével, tanácsaival 2013-ban megtisztították a 24 hektáros területet, és új alkalmazottakkal megkezdődött a haltermelés.

Az első évben, 2013-ban sikerült vízzel feltölteni a 24 hektárt, mivel a vízjogi engedélyek érvényesek voltak. A Ferenc-csatornából kapott vízbe lárvákat, egynyaras pontyokat helyeztek ki. Az induló pontyállományt Rétiújajáról, Lévai Ferencről sikerült megvenni, amelyhez még kisebb mennyiségben különböző ragadozó halakat is kihelyeztek. A kezdeti sikerek után Kenyeres Imre úgy gondolta, hogy érdemes tovább bővíteni a területet, és tavaly további 70 hektár tófelületet üzemeltet be. Ide, az új tóba helyezték ki a 2013-ban megvett halakat, amelyek a második nyár végére már piacos méretekre nőttek. A tavalyi Sobri-kupán már a nagyközönség is elismerte, hogy a baracskai tógazdaságban termelt hal jó minőségű, kiváló ízű. A hal jó minősége igazolja, hogy Hegedűs Imre kiváló szakmai munkát végez, s bizonyára az is hozzájárul a haltermelés sikeréhez, hogy Kenyeres Imre, jó gazda módján, minden nap megnézi, körbejárja a gazdaságot. A tórekonstrukció a tanulás időszaka is a tulajdonosnak, hiszen hozzáértés híján a szakma rejtelmait leginkább a gyakorlatban lehet megszerezni.

A felújított tavakat, mintegy száz hektárt, ma már kerítés védi a rapsicok ellen. Az utak, a gátak is megújultak, a szociális épület új köntöst kapott. Az infrastruktúra fejlesztése folyamatos, így várhatóan ez év vé-



Kenyeres Imre: biztató a jövő

gére már újabb száz hektár tófelületet tudnak a termelésbe bevonni. A tervek szerint az újabb, az ötös tavat még tavasz előtt rendbe teszik, a tómedret kikotorják, halágyat, hallevezető árkot alakítanak ki, az utakat rendbe teszik, a gátakat megerősítik, így várható, hogy tavasszal, márciusban már vizet is engedhetnek a rekonstruált tóegységbe. A biztonságra itt is nagy hangsúlyt helyez a tulajdonos, mert ezt a területet is kerítéssel veszi körbe. Hogy lesz-e további bővítés, az a jövő zenéje. Kenyeres Imre úgy gondolja, hogy kétszáz hektáron már hatékonyan, gazdaságosan működtethető a tógazdaság, s a megmaradt 130 hektáros területen – bár ez mély fekvésű, így a csapadék és a talajvíz sok veszélyt is hordoz – akár gabonát, kukoricát is termeszthet a halak takarmányozásához. A gazdaság máris meghálálja a gazda gondosságát, odafigyelését, hiszen a haltermelési eredmények biztatóan alakulnak.

A beruházások igen sokba kerültek és kerülnek. Kenyeres Imre ugyan nem beszél a pénzről, de érezhető, hogy több tízmillió forintot már elköltött a tógazdaság rendbetételére. A beruházásokat a fokozatosság elve alapján hajtja végre, mivel hosszú távon gondolkodik. Számításai szerint két éven

belül már teljes lesz a tógazdaság gépi-szállítási felszereltsége és befejeződnek a felújítási munkálatok. A jövő tehát biztató, még akkor is, ha a piaci kapcsolatok még nem épültek ki teljes mértékben. A tógazda szerint a jó minőségű halat mindig el lehet adni, s nem csak a szabad piacon, hanem a horgászoknak is. Néhány horgász egyesület már vásárolt a tavalyi állományból, és több kereskedő is segített a piacra jutásban. Kenyeres Imre már ismeri a nagy haltermelőket, így mondható, hogy egyre szélesedik a kapcsolatrendszere is. Tavaly ősszel sok kistermelő eladói kényszerbe került, mert nem tudták hol tárolni a halukat, ám a tógazda szerencsés abban a tekintetben, hogy a tógazdaságában vannak telelőtavak, így kivárhatja a haleladás legjobb pillanatát.

Amikor arra kérdezem rá, hogy a halas szakma befogadta-e az új szereplőt, akkor Kenyeres Imre egyértelműen igennel válaszolt. Tavaly augusztusban az ország legnagyobb haltermelői közül 25-30 embert hívtak meg egy termékbemutatóra, ahol bemutatták a megújult tórendszert, és a baracskai halászlé mellett baráti beszélgetések, ismerkedések zajlottak. A jelenlévők mindegyike csak biztatta Imrét, és gratuláltak a látottakhoz, hiszen a 2014-2020 időszakra szóló új Halgazdálkodási Operatív Program szerint, a kormányknak is fontos célkitűzése, hogy a hazai haltermelés mind mennyiségi, mind minőségi szempontból nőjön, a nagybaracskai tógazdaság régi-új szereplőként pedig hozzájárul e célok eléréséhez. A tógazda ma még nem gondolkodik azon, hogy a horgászturizmus feltételeit megteremtse, mert a terület egyelőre nem alkalmas a horgászok kulturált kiszolgálására.

Ha szakmailag nem is jártas Kenyeres Imre a haltermelésben, azért a halételek fogyasztásában nem kell szégyenkeznie. Érsekcsanádnon, nagycsaládban, öt testvérrel nőtt fel, s a szülők az egészséges táplálkozásra is odafigyeltek. Hetente egyszer biztosan halétel került a családi asztalra, ami ezen a vidéken nem ritka, hiszen Baján és környékén a halból az országos halfogyasztásnak a többszöröse fogy. Ma már bajai lakosként a bajai halászlé a kedvenc, amit gyakran meg is főz a család (három gyermek édesapja) és a barátok kedvéért. A tógazda biztos abban, hogy Nagybaracskán, ahol tavaly ősszel új polgármestert választottak, továbbra is megrendezik a Sobri-kupa halfőzőversenyt. Ennek a rendezvénynek nagy hagyománya van, amit nem volna szabad megszakítani.

Kenyeres Imre őstermelőként tavaly nyáron lépett be a MAHAL tagjainak sorába. A szövetségtől azt várja, hogy hasznos információkat kap, és más szakmai, piaci segítséget is remél a szövetség vezetőitől, tagjaitól.

H. Gy.

Máltán is dolgozik a magyar szakemberekért

A HOP IH monitoring bizottságának tavaly decemberi, 13. ülésén Dr. Szűcs István és Bartók Erika is név szerint megköszönte Bardócz Tamásnak, a Földművelésügyi Minisztérium főosztályvezetőjének a munkáját. Ez jelzi, hogy a minisztériumi évek sem múltak el nyomtalanul. Bardócz Tamás tavaly felállt a minisztérium főosztályvezetői székéből, és külföldre ment dolgozni. A karácsonyt azonban idehaza töltötte a családjával, így volt módunk leülni, és egy korábban elmaradt beszélgetést lefolytatni.

• **A mi kapcsolatunk régi keletű, hiszen a Haltermoszban dolgoztunk együtt. Az elmúlt években sokfelé megfordultál, mígnem a minisztériumban kötöttél ki. Engem nagyon is meglepett ez a lépésed. Mi vezért akkor?**

– Többen is vagyunk az én generációmban, akik a '90-es években kezdtünk dolgozni a magyar halas szakmában, és a termelésben, oktatásban, kutatásban vagy egyéb ágazati területeken igyekszünk folytatni az előtünk járó generáció munkáját. Persze, mint minden „következő generáció”, mi is sokszor hangot adtunk annak, hogy mit és hogyan kellene másként csinálni az ágazatban. A Haltermosz évei után olyan projektek szervezésében is részt vehettem, ahol több vállalkozás és kutatóműhely összefogásával próbáltunk új utakat keresni a hazai haltermelésben. A horgászegyesületek számára végzett munkáim és a vállalkozások beruházási támogatásainak menedzselése révén folyamatosan benne éltem a magyar halgazdálkodási ágazat sikereiben és problémáiban. Ebben a helyzetben adódott az a lehetőség, hogy egy olyan fontos időszakban, mint a magyar EU-elnökség, a minisztériumon belül dolgozhatnék, és segíthetném azoknak a céloknak a megvalósulását, amelyekben akkor már nagyjából egyetértés volt a szakmán belül. Akkor sokat gondolkodtam a döntésen, de így utólag visszanezve igazából nem volt ez kérdés, hiszen soha sem bocsátottam volna meg magamnak, ha nem élek a lehetőséggel, és ezt a nagyszerű csaknem négy évet kihasználom.

• **Könnyen be tudtál illeszkedni a közigazgatás szellemi áramvonalába?**

– Ez egy nagyon izgalmas helyzet volt, kívülről bekerülni a közigazgatásba és egy teljesen új dolgot tanulni. Ebben nagy segítségemre voltak a kollégák, akik nagy türelemmel vezettek be az akták és a minisztériumi működés világába. Azt hamar átláttam, hogy a közigazgatásban is lehet haladni, de nem úgy, mint egy mozgékony sportautóval, amivel egy kézfékes forduló

után rögvést más irányba száguldunk. A minisztériumi munkánkat inkább egy vonat irányításához hasonlítanám, csak itt a síneket is nekünk kell lefektetni abba az irányba, amerre haladni akarunk. Ha valaki ezt nem látja be, akkor könnyen kiskilathatja a vonatot.

• **Milyen terveid voltak, s támogatott-e a politika ezek megvalósításában?**

– Belépésemkor a legfontosabb feladatom az EU-elnökség halászati feladatainak menedzselése volt, de természetesen ezzel együtt elkezdtük az új támogatási program tervezését, és a még működő Halászati Operatív Program átalakítását is. Nem volt kérdéses az sem, hogy a ciklus alatt létre kell hoznunk a magyar halgazdálkodást új alapokra helyező törvényt, és el kell indítanunk annak végrehajtását. Ez nem kevés feladat, de minden szakmai és politikai támogatást megkaptunk hozzá. Közvetlen főnökeim és a minisztérium felsővezetése a kezdetektől úgy gondolták, hogy a magyar halgazdálkodás is hosszú távú fejlődési pályára állítható, de bárhol elakadtunk, mindig fordulhattam hozzájuk segítségért. Hasonlóan támogattak az ágazati horgász, halász, haltermelő érdekvédelmi szervezetek is, akikkel a különböző érdekek egyeztetése miatt természetesen mindig vitáznunk és egyeztetnünk kellett, de alapvetően egy irányba tartottunk és segítették a munkánkat.

• **2011 első félévében Magyarország töltötte be az EU soros elnöki tisztjét. Mire használtad fel ezt az időszakot? Milyen eredményeket sikerült elérned?**

– Azt fontosnak tartom kiemelni, hogy egész minisztériumi működésem legfontosabb eredményének azt tartom, hogy olyan minisztériumi csapatot és intézményi együttműködések (MVH, NÉBIH, Kormányhivatalok stb.) sikerült kialakítanom, hogy minden feladaton folyamatosan, egymással kooperálva tudtunk dolgozni. Így volt ez az EU-elnökség idején is, amikor a brüsszeli állandó képviselően és a külügyben dolgozó kollégákkal együttműködve sikerült jelentős lökést adnunk az EU ha-

lászati reformjának, és elindult az új Európai Tengerügyi és Halászati Alap szabályozásának kialakítása is. Nekem személyesen is hatalmas élmény volt ez az időszak, hiszen, biztosan emlékszel, már a Haltermoszban a magyar haltermelőket az EU-tagságra felkészítő képzéseket szerveztem. Mindig is meggyőződésemm volt, hogy a mezőgazdaság mellett a halgazdálkodásunk számára is óriási lehetőség az EU-tagság. A lehetőségek kihasználásához azonban küzdeni kell. Ha a minisztériumi munkát a vasúthoz hasonlítottam, akkor az EU működéséről nekem mindig egy olyan kosármeccs jut eszembe, ahol egy időben, több pályán egyszerre 28 csapat játszik egy palánkra. Az EU adja ehhez a pályákat, a szabályokat és a bírókat, akik természetesen durva szabálytalanságok esetén azonnal sípolnak, de a palánk alatt azért mindenki könyököl kicsit, hogy minél kedvezőbb pozícióba kerüljön. Az EU-elnökség idején, és azt követően, mi irányítóként szorgalmasan adtuk a passzokat az Európai Parlamentben, a Tanácsban és más EU-intézményekben dolgozó centereinknek, bedobóinknak, akik rendre eredményesek voltak. Így jelentős részben a mi sikerünk is, hogy az Európai Unió új Közös Halászati Politikája ma már kiemelten kezeli a haltermelés fejlesztését, s az új támogatási szabályozás keretében minden olyan cél, fejlesztés uniós támogatást kaphat, ami fontos a magyar haltermelőknél.

• **Hogyan fordult a kocka, vagyis a halásztársadalom szekere az „árokba”?**

– Szerintem a magyarországi természetes vízi halászat akkor került bajba, amikor 15 évvel ezelőtt a vegyes, tehát horgászati és halászati hasznosítást is vállaló haszonbérlek nem vették észre, hogy milyen lehetetlen csapdába kerültek. Ez a csapda sok vízterület esetében részben egy kényszerpályából adódott. Ha ugyanis a halászok meg akarták tartani a munkahelyeiket, akkor nekik kellett olyan gazdasági társaságot létrehozniuk, amiben egyszerre tulajdonosoknak, munkavállalóknak, és az adott jogszabályok szerint dolgozó halászoknak kellett volna lenniük. Ez a felállítás a haszonbérletek elmúlt 15 évében rengeteg problémát hozott a felszínre, és sok vízterületen volt olyan halász, aki visszaélt ezzel a helyzettel. A természetes vizek hasznosításában komoly változást hozott, hogy a horgászati az elmúlt 20 évben szabadidős hobbitevékenységből szolgáltatási iparrá vált. A horgász ma már ugyanazt a profizmust és minőségi szolgáltatást várja el egy nagy természetes víz halgaz-

dálkodási hasznosítóját, amit a felszerelési vásárlásakor vagy a bérhorgász tavakon megkap. Az átalakuló igények része az is, hogy amikor a horgász kevés szabadidejében végre kijut a vízpartra, akkor halat akar fogni, ami ha nem sikerül, akkor az indulat kevés teret enged az ésszerű gondolkodásnak. A halállományok, így a halfogási lehetőségek viszont az összetett környezeti és emberi hatások miatt sok vízben egyre csökkennek, átalakulnak. A halászati, majd 2013-tól a halgazdálkodási hasznosítók közül kevesen reagáltak erre a folyamatra és váltak a horgászati igényekre érzékenyebben reagáló szolgáltatóvá. Jelentős részben ez vezetett ahhoz a helyzethez, hogy mára a horgászok jelentős része úgy gondolja, hogy azért nem fog annyi halat, mint amennyit szeretne, mert a vizeken jól látható eszközökkel jelen lévő legális halászok kifogják előle a halat. Nem segítette a helyzet megoldását az sem, hogy a korábbi jogi szabályozás alig tartalmazott megkötéseket a halászok számára, és voltak, akik még ezt a keveset sem tartották be, így a természetes vízi halászatra a horgászok egy zavaros, átláthatatlan tevékenységként tekintettek. Így alakulhatott ki az a jelentős, részben vízparti pletykákon, névtelen internetes fórumbejegyzéseken alapuló gyűlöletkampány, amely a magyar vizek minden problémájáért a 150-200 kereskedelmi halászt tette felelősé, és senki nem akart foglalkozni a halállományok csökkenésének valódi okaival: az élőhelyek leromlásával, a halak szaporodási lehetőségeinek beszűkülésével, a mértéktelen orvhalászattal, a kormoránok hatásával, a horgászmodszerek és -eszközök hatalmas fejlődésével. Így az új halgazdálkodási törvény előkészítésekor lefolytatott egyeztetéseken folyamatosan találkoztunk azzal a véleménnyel, hogy a természetes vízi halászatot azonnal be kéne tiltani Magyarországon. Ha ilyenkor számítással, adatokkal és érvekkel levezettük, hogy az új törvény által eszközeiben és piacaiban korlátozott halászat nemhogy nem ellensége a horgászatnak, hanem több módon is segíti a vizek horgászati hasznosítását, meg tudtuk győzni azokat a döntéshozókat, horgászati szakembereket, akik aztán szerepet játszottak a törvény megalkotásában.

• Hogyan látod a természetes vizek kezelésének sorsát? Jó kezekben lesz-e a víztest a horgászok kezében?

– Az új szabályozásnak pont az az egyik legfontosabb újdonsága, hogy szigorúbb keretek közé szorítja a természetes vizek halgazdálkodási hasznosítóit, és a vizek ökológiai állapotának megőrzésére, valamint a halállományok természetes megújulásának elősegítésére helyezi a hangsúlyt. A hasznosítás, kezelés tekintetében a szabályozás alapvetően a horgászatra helyezi a hangsúlyt, de az ökológiai szempontokon túl az adott vízre jellemző társadalmi és gazdasági igényeket is figyelembe kell vennie a halgazdálkodónak. A horgászati

szati célú halgazdálkodás leegyszerűsítve azt jelenti, hogy a halgazdálkodó a víz ökológiai állapotának fenntartása és javítása mellett a hasznosítható halállományt elsősorban horgászati halfogási lehetőségként értékesíti. Fontos a megfogalmazás, hogy a horgász halfogási lehetőséget vásárol, és nem halat, a telepítés célja pedig elsősorban nem a horgászfogás biztosítása, hanem a kifogott halállomány pótlása, az élőhelyre jellemző halfajösszetétel fenntartása. Véleményem szerint a kisebb természetes vizek halgazdálkodási jogát, amennyiben azok medre is állami tulajdonú, célszerű az államnak olyan horgász egyesületeknek adnia, amelyek hasznosítási célja, a nonprofit alapú működés mellett, horgászati lehetőség biztosítása a térségben élők számára. A nagyobb folyószakaszok, víztározók, holtágak esetében a tisztán horgász egyesületi működtetéssel szerintem ugyanazt a csapdahelyzetet ismételnénk meg, mint amikor a halászok tulajdonában álló gazdasági társaságok

színvonalú halgazdálkodáshoz szükséges helyi kompromisszumokat.

• Hogyan látod a halászok jövőjét?

– Ez nehéz kérdés, és csak azt tudom elmondani, hogy nekem milyen szakmai vízióm van a természetes vízi halászat jövőjéről. Mindezek előtt viszont nem árt tisztázni néhány dolgot. Tudni kell, hogy minden ellenkező híresztelés ellenére, az Európai Parlament 2014-es tanulmánya szerint az Európai Unió 28 tagállamából mindössze 5 országban (Szlovákia, Szlovénia, Belgium, Luxemburg, Ciprus) nincsen édesvízi halászat, a többi 23 tagállamban ez a tevékenység valamilyen szinten jelen van. Vannak tehát nagyon jó európai példák arra, hogy miként egyeztethető össze a természetesvízi halászat, és a horgászat. (http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/note/join/2014/514001/IPOL-PECH_NT%282014%29514001_EN.pdf)

Szerintem az új halgazdálkodási törvénnyel Magyarország is ezen az úton in-



önállóan kapták meg a hasznosítás jogát. Ezeknél a vizeknél olyan sok érdeket érint a hasznosítás, hogy mindenképpen fontos lenne biztosítani valamilyen módon a szélesebb társadalmi kontrollt. Ez megvalósulhat a Balaton mintájára, állami tulajdonú hasznosító szervezettel, de még szerencsésőbb, ha a helyi társadalmi igényeket megjelenítő horgász egyesületekből, halászokból, önkormányzatokból, turisztikai szervezetekből épül fel egy helyi halgazdálkodási szervezet, amelyen belül lefolytathatók az érdekegyeztetések. Ezeknek a szervezeteknek a menedzselése természetesen nem egyszerű, de a jogszabályi környezettel elő lehet segíteni a magas

dult el, és bár már vannak pozitív eredmények, de kell még 1-2 év a helyzet teljes letisztulásáig. A természetesvízi halászatról a halgazdálkodási szakemberek többsége azt vallja, hogy Magyarországon is számos olyan pozitív hozadéka van ennek a tevékenységnek, ami miatt szükség van a vizeink egy részén a halászatra. Az én szakmai véleményem az, hogy szabályozási szempontból is fontos az átlátható, ellenőrzött kereskedelmi célú halászat fenntartása azokon a halgazdálkodási vízterületeken, ahol piaci igény van a vadvízi halakra. Ezen a vizeken csak így szorítható vissza az

(Folytatás a 8. oldalon)

(Folytatás a 7. oldalról)

orvhalászat és fejleszthető a halfogyasztásunkat is növelő gasztroturizmus. Ha megszüntetnék a kereskedelmi halászatot Magyarországon, akkor eltűnnének ugyan a varsák, a hálók a vizekről, de jelentősen növekedne a láthatatlan eszközökkel dolgozó orvhalászat. A szakmai vélemény azonban csak egy vélemény ebben a kérdésben, és lehet olyan helyzet, amikor nem kizárólag szakmai alapon kell dönteni az ilyen társadalmi vitáktól hangos kérdésekben.

• Milyen változásokra van szükség a haltermelésben ahhoz, hogy a versenyképesség javuljon az ágazatban?

– Azt, hogy a technológia szintjén hogyan javítható a hazai termelés versenyképessége, a magyar haltermelők nagyon jól tudják, és meg is indultak ezen technológiai fejlesztések az elmúlt években. Egyre többen diverzifikálják a termelésüket, új fajok jelennek meg a termelésben, terjed az intenzív népesítőanyag-termelés, és folyamatosan épülnek be a modern technológiai megoldások a pontytermelésbe, javítva a végtermék minőségét is. Én messzemenően látom a potenciált a hazai termelésben, hogy a jelenleginél nagyobb szeletet hasítsunk ki a bővülő európai haltermelésből. Ez a termelésnövekedés azonban csak stabil és bővülő hazai piacon épülhet fel. Ehhez úgy kell növelni a belső halfogyasztást, hogy közben az uniós versenytársakkal azonos vagy jobb minőségű és alacsonyabb árú termékekkel jelennek meg a magyar termelők a hazai piacokon. A hazai piac erősítésének egyik eszköze lehetne az élőhalár ÁFA-tartalmának a seretés és a kérődzők esetében alkalmazott módszer szerinti csökkentése is, de a piac stabilizálását nem szabad csak az államtól várnia a termelőknek. Egy ilyen kicsi és jól szervezett ágazat esetében óriási lehetőségek rejlenek a termelők együttműködésében és önszabályozásában is. Természetesen az ehhez szükséges szervezeti struktúrák kialakítása nem megy egyik napról a másikra, ezek kialakítását már most el kéne kezdeni.

• Szerinted hasznosan, kellő hatékonysággal költöttük-e el a 2007-2013 időszakra szóló uniós támogatási forrásokat?

– Erről elfogulatlan véleményt nem tudok mondani, de talán hitelesebbé teszi a mondandómat, hogy a Halászati Operatív Program működését én a termelők és az Irányító Hatóság oldaláról is láthattam, hiszen nagyjából félidőben csatlakoztam az IH csapatához. Ráadásul nemrég jelent meg az Európai Számvevőszék tanulmánya az Európai Halászati Alapból akvakultúra céljára nyújtott támogatások eredményességéről, amely ugyan jórészt általános megállapításokat tartalmaz, de a leírt típushibákat sikerült elkerülnünk, hiszen ránk a pozitív megállapítások igazak. Saját objektív mutatóink is azt mutatják,

hogy hatékony volt a felhasználás, és amikor a beruházási és környezetvédelmi támogatások segítségével növekedett a termelési kapacitás, el tudunk indulni a HOP hármastengelyének halfogyasztást ösztönző akcióival és a kutatási infrastruktúra fejlesztésével. Most már csak arra kell koncentrálni, hogy a megkezdett intézkedések és projektek lezárhatók legyenek 2015 végéig.

• És milyen a 2014-2020 időszak halászati operatív programja? Összhangban van-e a támogatási politika az ágazat fejlődési igényeivel?

– Az új program, a Magyar Halgazdálkodási Operatív Program tervezését már akkor elkezdtük, mikor az uniós rendelet első munkaverziója megjelent. Számos egyeztetést folytattunk a termelők érdekvédelmi szervezeteivel, és jó alapot adott a HOP megvalósítása során nyert tapasztalataink is. Elképzeléseinket folyamatosan egyeztetettük a bizottsággal is, és sikerült a végleges EU-rendeletet úgy alakítani, hogy abba minden Magyarország számára fontos támogatási cél bekerülhetett. Azt már a legelején láttuk, hogy a MAHOP pénzügyi forrásait növelniük kéne ahhoz, hogy mindent úgy megvalósítsunk, ahogy terveztük. Ez nem volt egyszerű feladat, hiszen a program EU-finanszírozását biztosító Európai Tengerügyi és Halászati Alap pénzügyi kerete összességében csökkent. Ennek ellenére sikerült egy 12 százalékos növekedést elérni a HOP-hoz képest, ami alacsonyabb támogatási intenzitással, de szerintem minden tervezett, a HOP szervezését folytatásának tekinthető intézkedések bevezetését lehetővé teszi. Én úgy látom, hogy a hazai halas szakmán belül a legnagyobb vita az EU-rendeletbe sok vita árán bekerült akvakultúra környezetvédelmi támogatások körül van. Mi azért harcoltunk ennek a támogatási formának a megtartásáért, mert azt gondoltuk, hogy teljesen jogos az az igény, hogy a haltermelés mellett, a termelő költségén megtermelt természetvédelmi értékek után kompenzáljunk. Ugyanakkor ezeknek a közvetlen támogatási formáknak megvan az a veszélye is, hogy még jobban növelik a nagyobb területen gazdálkodók versenyelőnyét. Ezért mi a kezdetektől abban gondolkodtunk, hogy ezeknél a támogatásoknál meg kell majd állapítani egy gazdaságonkénti felső határt, és a természetvédelmi szolgáltatások megvalósulását folyamatosan monitorozni kell. A MAHOP végleges verzióján az EU-rendelet jóváhagyása után, 2014 júniusában tudtunk elkezdni dolgozni, a program véglegesítésére a Kecskemétre költözött új Irányító Hatóságra vár.

• Amíg a halász szakma is érzett egyfajta biztonságot, szakmai támogatottságot a törvényalkotás terén. Miért távoztál a VM-ből?

– Egyrészt örülök, ha a termelők ezt így látták, mert a VM, majd az FM jogszabályalkotásában fontos szempont volt az érde-

keltekkel történő folyamatos egyeztetés. Ez, szerintem, azóta sem változott, sőt, az új Földművelésügyi Minisztériumban a halgazdálkodás önálló főosztályt kapott. Erre már nagy szükség is volt, és bár az új főosztály nagyon leterhelt lesz azzal a rengeteg feladattal, amit a következő évben el kell végezniük, biztos vagyok benne, hogy a szakmai egyeztetések kialakult rendszerre ugyanúgy működik majd tovább. Visszatérve a személyemet érintő kérdésre, én azért mondtam végül igent az új szakmai kihívásokat nyújtó állásajánlatra, mert úgy éreztem, hogy elvégeztem azt a munkát, amiért szerettem volna a minisztériumban dolgozni, és az ott kialakított szervezeti struktúrák már nélkülem is működnek.

• Hol vagy most, mivel foglalkozol?

– A családommal Máltára költöztünk, ahol az AquaBioTech nevű nemzetközi akvakultúra tanácsadó cégnél dolgozom. Az AquaBioTech és vezetője, *Shane Hunter*, nem ismeretlenek itthon, hiszen több magyar szakember is dolgozott már a céggel, és még a minisztériumi munkám előtt én is dolgoztam velük Japánban egy recirkulációs haltermelő rendszer építésén. Most vezető tanácsadóként a cég kutatás-fejlesztési projektjeinek menedzselése a fő feladatom, és ehhez kapcsolódóan egy tengeri kísérleti halfarm kialakítása. Ezen kívül a cég megnyerte egy 500 tonnás pisztrángtelep technológiai kiépítésének tenderét Bulgáriában, ahol most a megvalósítás előkészítésén dolgozunk a kollégákkal. Az AquaBioTech egyik legfontosabb üzletága jelenleg a nagy nemzetközi halegészségügyi, és tápgyártóknak végzett kutatás. Már 14 kutató recirkulációs irodánk irányítása alatt, ahol szintén igyekszem sok időt eltölteni, hogy minél többet tanulhassak ezekről a témákról is. Azt is érdekes látni, hogy milyen problémák és megoldások léteznek egy olyan vállalkozásban, ami egy 4 fős családi tanácsadó irodából 24 embert foglalkoztató, változatos területeken működő céggé nőtte ki magát. Élvezem ezt a munkát, mert megint új dolgokat tudok tanulni, és rengeteg új kapcsolatot építhetek ki az európai és a nemzetközi akvakultúra közösségben.

• Végleg elszakítottad a magyar szálaikat?

– Egyáltalán nem szakítottam el a magyar szálaikat, és figyelem, hogy itthon mi történik a halas szakmában. Tartom a kapcsolatot a magyar kollégákkal. Már az elmúlt hónapokban is indultak olyan kezdeményezések, projektek, amelyekben magyar szakemberekkel, cégekkel is együttműködik az AquaBioTech. Azt is szeretném ösztönözni, hogy minél több hallgató vagy friss végzős halas szakember jöjjön hozzánk szakmai gyakorlatra Erasmus-ösztöndíjjal. Szerintem a magyar halgazdálkodási ágazatnak mindig jót tett, ha hazai szakemberek külföldön is dolgoztak. Remélem hosszabb távon az én példám is ezt fogja alátámasztani.

Hajtun György